

AM – 2010;
En standard for CSR på vej ! - DS 26001
Hvad med arbejdsmiljøet ?

ALECTIA

Nov 2010; JUC@alectia.com 3010 9708
krhe@man.dtu.dk 4525 6068

ALECTIA

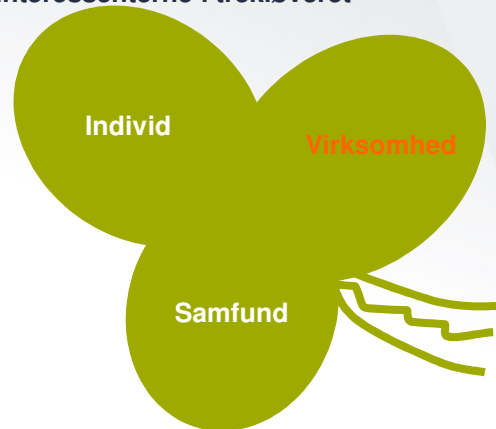
DS 26001 – 2. høring netop slut
Ledelsessystem for samfundsmæssigt ansvar

- På basis af International vejledning ISO 26000 Social Responsibility
- Etablere, dokumentere, implementere, vedligeholde og løbende forbedre et ledelsessystem for CSR
- 10 principper og 7 emne-områder
- Audit: intern og ekstern

Arbejdsmiljøbegrebet – AM-lovens sigte er 3 interessenter

ALECTIA

CSR indeholder virksomhedens rapport om fx arbejdsmiljø til interessenterne i trekløveren

10 principper

ALECTIA

- Ansvarlighed og forklarlighed
- Gennemsigtighed
- Etisk adfærd
- Respekt for interessenter
- Overholdelse af lovkrav
- Respekt for internationale adfærdsnormer
- Respekt for menneskerettigheder
- Væsentlighed
- Helhedssyn
- Løbende forbedringer

7 områder under CSR

- Organisatorisk ledelse
- Menneskerettigheder
- Arbejdsforhold
 - Ansættelsesforhold
 - Arbejdsvilkår og social beskyttelse
 - Social dialog
 - Sundhed og sikkerhed på arbejde
 - Udviklingsmuligheder på arbejdet
- Miljø
- God forretningsskik
- Forbrugerforhold
- Samfundsudvikling og -inddragelse

26001 vil det godt med arbejdsmiljøet – ingen tvivl om det

- En organisation skal til enhver tid overholde gældende lov
- Organisationen **skal/bør** fremme og opretholde den højeste grad af fysisk, mentalt og socialt velvære hos arbejdstagerne og forebygge sundhedsproblemer forårsaget af arbejdsvilkårene ved fx at
 - analysere og kontrollere sundheds- og sikkerhedsmæssige risici i relation til organisationens aktiviteter
 - *tilbyde* tilstrækkelig uddannelse og træning til alle arbejdstagere
 - respektere princippet om, at sundheds- og sikkerhedsforanstaltninger ikke bør medføre udgifter for arbejdstagerne
 - osv – osv...
- Godt at komme med eksempler ? – eller sætter man sig mellem to stole ? Mellem lovgivning og vejledning ?

Det er vældig positivt !!
Men vi har nogle spørgsmål !
– og et lille eksempel

1. Hvor meget fylder ARBEJDSMILJØ i standarden ? – og i den virkelige verden ?
2. Kan lovmedholdelighed gradbøjes ?
3. Relationen til OHSAS 18001? – er 26001 en 'light udgave' af OHSAS ? – 26001 en 'paraply-standard' ? Kan 26001 så give en grøn smiley med krone ?
4. Forståelsen af 26001 i nationalt/internationalt regi – er sammenligning mulig ?
5. En retning fra lovgivning mod soft-regulation ?
6. Er 'produktet' ligegyldigt i CSR sammenhæng ?

1. AM: Et stort eller lille emne i CSR ?
Generelt og i DK

- Standard og vejledning fylder i alt > 230 sider
- ;-) "print den ikke" – det er der ikke megen CSR i
- Direkte om sundhed og sikkerhed på arbejdet < 10 sider – omkring 5%
- De fleste lande har konkret og omfattende lovgivning på området – så at AM i standarden fylder ca 5 % er ikke et udtryk for 'hvad arbejdsmiljø kræver' i CSR sammenhæng (husk: overholde national lovgivning).
- Måske er det sådan, at miljø og arbejdsmiljø fylder MEGET i DK fordi de andre områder i høj grad med lang historie er en del af samfunds-kulturen, og der er mindre 'lovgivning' på området.

2. Lovmedholdelighed kan (ikke) gradbøjes ? Mellem 'skal' og 'bør' kan der være et 'stykke vej'

Citater:

- 3.2 Overholdelse af lovkrav: En organisation **skal** til enhver tid overholde gældende lov.
Kommentar: AM-loven sikrer et fastsat minimums forebyggelses-niveau
- Indledning: Standarden **stiller ikke bestemte krav** til indsats og resultater, men udelukkende såkaldte proceskrav....
- 3.3.4 Organisationen **skal** fremme og opretholde den højeste grad af fysisk, mentalt og socialt velvære hos arbejdstagerne og forebygge sundhedsproblemer forårsaget af arbejdsvilkårene.
- Annex A, emne 4: Organisation **bør** fremme og opretholde den højeste grad af fysisk..... Velvære...

3. Er DS 26000 en "light-udgave" af DS/OHSAS 18001, - eller en 'paraply' inden for AM?

- Begge standarder kræver som udgangspunkt lovmedholdelighed, progression og et ledelsessystem
- Betyder dette samme minimumskrav til system og arbejdsmiljøet for at få et certifikat ?
- Flere del-emner i 26001 har selvstændige ledelsessystemer der kan certificeres – gør det 26001 til en 'paraply-standard' ?
- Kan man selvstændigt certificere 26001 uden fx OHSAS 18001 bagved-liggende (el integreret)?
- Hvis JA: hvad betyder det da for fx omfang/pris for intern/ekstern audit af AM under 26001 (kvalitet af audit)
- Hvis JA: Kan man så argumentere for en 'grøn smiley med krone' også til 26001?
- Hvis NEJ: vil omfang af audit og pris ikke blive et problem – pga del-emner under 'paraplyen' ?

4. 26001 nationalt / internationalt Samme betydning/værdi for AM ?

- Minimumskravet er national lov-medholdelighed
- Der er endog meget stor forskel på AM-lovgivningsniveauet i forskellige lande
- Om noget er "CSR-OK" er altså kontekst-afhængigt (nationalt)
- Kan et hotel i København og et i Kampala så ikke principielt leve op til 26001 med vidt forskellig 'platform og præstation' i AM ?
- En multinational koncern kan måske så rapportere AM-CSR for hele koncernen med 'laveste fællesnævner' ? – eller med stor varians p.b.a. nationale forskelle ?

5. Fra lovgivning til standarder ? Lovgivning og/eller standarder ? Soft-regulation ? – de-regulering ?

■ I DK er lovgivning principielt demokratisk vedtaget ■ Loven er en rammelov med direkte strafsanktionering ■ Loven støtter og legitimerer standarder – via informative henvisninger eller mere direkte 'krav' fx Maskindirektivet eller som 'kriterie-dokument' for "grøn-krone- smiley"
(mandateret eller frivillig standard) ■ Høringsproces med arbejdsmarkedets parter ■ Hierarkisk – helhedsorienteret opbygning	■ Certificering vedtages af et 'selv-bestaltet' forum, åben for deltagelse – men denne skal betales med tid og penge ■ Loven støtter og legitimerer standarder – men standarder er næppe med direkte straf-sanktionering ■ Standarder bliver ofte til uden prioritering i 'overordnet' eller 'fag-detaljeret' perspektiv (hierarki/strategi mangler) ■ Ikke-repræsentativ deltagelse i arbejdet – ofte meget økonomisk interesse-nær deltagelse

5.2 Fra lovgivning til standarder ?

- Det er en international tendens væk fra konkret lovgivning og myndigheds-kontrol over mod selvforvaltning, selvkontrol og certificering – ønsket af erhvervslivets interesseorganisationer og OECD mf.
- Andre steder i Norden giver OHSAS 18001 ikke 'udstrakt frihed' for myndighedsbesøg – "grøn krone-smiley"
- Kan det tænkes at denne 'strategi' har en bagside der underminerer lovgivning, lovudvikling, rets-sikkerhed og forebyggelse inden for sikkerhed og sundhed ?

Fakta boks:

- Virksomheder med 18001 certifikat modtager i flere tilfælde straks-påbud for farlige materielle forhold
- Virksomhed med 18001 modtager 'mange-påbud' for flere end 15 beslægtede forhold – en indikation på at et certificeret ledelsessystem er 'ikke-funktionelt' (udueligt)

6. Er produktet uden betydning ?

- **20001 beskæftiger sig bestemt med forbrugerens sikkerhed og sundhed**

Betyder det at :

- ... en cigaretfabrik / distributør godt kan opgive at fremtrylle en 'flot CSR-rapport' ?
- ... en våbenproducent (fx landminer) ?
- ... en producent af et ozon-nedbrydende kemikalie/gas til industrielt eller medicinsk brug ?

CSR survey on 'Company-X' investments in Sub-Sahara Africa

- 26 companies with X-investments in 8 countries
- Tender, - and ALECTIA part of winning team
- Based on Danish and local experts

AUDIT and advice on:

- Organisational governance
- Fair operating practices
- Consumer issues
- **Environment and labour practices**
- Human rights
- Community involvement and development

